

Ma ku dhibaataaysay ICE ama booqdayaal aan la rabin?

Isticmaal liiska hubinta si aad u ilaaliso xuquuqdaada

Waxaa dhawaan soo baxay warbixino ku saabsan dhibaataayn, filimaan, iyo sheegashooyin aan la xaqiijin oo lagu bartilmaameedsanayo bixiyeyaasha daryeelka ilmaha. Hagahan wuxuu sharraxayaa xuquuqdaada, sida baaritaannada sharciga ah u eg yihiin, iyo waxa la sameeyo haddii qof uu yimaado barnaamijkaaga. **Marka aad shaki qabtid, kala xiriir UDW Xaruntayada Kheyraadka Xubnaha lambarkan 1-800-621-5016.**

Xuquuqdaada ugu Muhiimsan: Badbaadada

Mas'uuliyaddaada koowaad had iyo jeer waa badbaadada carruurta aad daryeesho iyo naftaadaba. Wac 911 ama hay'adaha fulinta sharciga ee maxalliga ah isla markiiba haddii 1) Qof uu gardarro badan yahay, hanjabayo, ama uu diidayo inuu baxo 2) Qof uu isku dayo inuu galo gurigaaga ama barnaamijkaaga oggolaansho la'aan 3) Waxaad dareemeysaa ammaan darro 4) Carruurta waxaa la gelinayaa khatar si kastaba ha ahaatee. Dhibaataaynta, cabsigelinta, iska horimaadyada dadweynaha, ama duubista carruurta maaha baaritaanno. Xaaladahan waa in loola dhaqmaa sidii arrimo badbaado waana inaad si deggan laakiin si adag ugu sharaxdaa booliiska waxa dhacaya iyo haddii adiga ama dadka kale ee gurigaaga jooga ay dareemaan ammaan darro.

Looma baahna inaad albaabka furto ama aad macluumaad la wadaagto

Waxaad ka hadli kartaa albaab xiran, daaqad, ama nidaamka isgaarsiinta, waxaad weydiin kartaa cidda ay yihiin ama sababta ay halkan u joogaan, waxaad weydiisan kartaa inay baxaan, waxaad diidi kartaa su'aalaha, waxaadna diidi kartaa in lagi duubo. Uma baahnid inaad albaabka u furto xubnaha dadweynaha, warbaahinta, shakhsiyaadka baraha bulshada, shakhsiyaadka aan la aqoon, ama dadka sheeganaya inay "baarayaan" iyaga oo aan haysan awood sax ah. Hay'adaha la oggol yahay oo keliya ayaa codsan kara diiwaannada oomacluumaadka bixiyaha qaarkoodna waxaa ilaaliya sharciga oo ma aha mid dadweyne. Macluumaadka lagu helo been-abuurka sida iska dhigista in la diiwaangelinayo ilmaha ayaa sidoo kale noqon karta xadgudub sharci ah.

Hay'adaha Idman Oo Kaliya Ayaa Baaritaanno Sameyn Kara

Hay'adaha dowladda oo keliya oo leh awood sharci ayaa sameyn kara kormeerro ama baaritaanno. Waxaad xaq u leedahay inaad weydiisato inaad aragto aqoonsiga rasmiga ah ee sawirka leh, qor magaca qofka iyo hay'adda, la xiriir hay'adda aad ka tirsan tahay si aad u xaqiijiso aqoonsigiisa, oo aad diido inaad la shaqeyso haddii aqoonsiga aan la xaqiijin karin. Xubnaha dadweynaha, kooxaha bulshada, ama saxafiyiintu ma sameeyaan baaritaanno. Walaacyada musuqmaasuqa waxaa si rasmi ah u baara hay'adaha dowladda, ee ma aha iska horimaadyada dadweynaha.

Waxaad Xaq u Leedahay inaad Dadka Weydiisato inay Baxaan

Haddii qof aan la idman uu yimaado, waxaad u sheegi kartaa inay baxaan. Waad joojin kartaa wadhadalka wakhti kasta, waxaadna la xiriiri kartaa hay'adaha fulinta sharciga haddii ay diidaan. Uma baahnid inaad naftaada u sharaxdo.

Waxaad Xaq u Leedahay inaad Diiwaangeliso Tacaddiyada oo aad Soo Sheegto Nacaybka

Haddii ay ammaan tahay in sidaas la sameeyo, waxaad 1) Duubi kartaa muuqaal ama cod 2) Qaad sawirro 3) Qor faahfaahinta sida taariikhda iyo waqtiga, magacyada la xusay, sharraxaadda jireed, lambarrada calaamadaha, iyo baabuurta/taarikada shatiga.

Dokumentiyadu waxay noqon karaan kuwo waxtar leh haddii ay dhacdo dhibaataayn, hanjabaado, ama sheegashooyin been abuur ah. Haddii aad la kulanto dhibaataayn, hanjabaado, ama bartilmaameedsa ku salaysan jinsiyad, qowmiyad, diin, luqad, ama asal qaran, waxaad ku soo sheegi kartaa calcivilrights.ca.gov/complaintprocess ama (800) 884-1684. Waaxda Xuquuqda Madaniga ah ee Kalifoorniya waxay baari doontaa sheegashooyinka waxayna isku dayi kartaa inay fududeeyso heshiis.

Sharciga Kalifoorniya Wuxuu Kaa Ilaalinayaa Rabshadaha Nacaybka

Sharciga Kalifoorniya oo loo yaqaan Xeerka Xuquuqda Madaniga ah ee Ralph (qaybta Xeerka Madaniga ah ee 51.7) ayaa kaa ilaalinaya rabshado ka dhan ah adiga ama hantidaada sababtoo ah jinsiyaddaada, qowmiyaddaada, jinsigaaga, aqoonsiga jinsigaaga, diintaada, iyo astaamo kale oo la ilaaliyo. Sharcigu wuxuu mamnuucayaa fal kasta oo rabshado wata ama hanjabaad rabshado ah oo ka dhan ah adiga ama hantidaada sababtoo ah astaamahaaga la ilaaliyo. Xadgudubka Xeerka Ralph wuxuu caadi ahaan ku lug leeyahay taabasho jireed ama hanjabaad taabasho jireed oo lagula yeesho adiga ama hantidaada. Rabshadaha nacaybka waxaa sidoo kale ka mid noqon kara sameynta ama hanjabaadda in warbixin been abuur ah laga sameeyo booliiska oo kaa dhan ah, ama qaybinta agab, sida waraaqo, hantida gaarka ah iyada oo aan la helin ogolaanshahaaga si ay kaaga cabsi galiyaan badbaadadaada shaqsiyeed. Haddii qof uu kugu sameeyo fal rabshado nacayb ah, waxaad wici kartaa (619) 280-4444 dheer. 1. Lambarkani wuxuu si toos ah kuugu xirayaa miiska shaqada ee United Taxi Workers. Haddii aad soo sheegto dhibaataayn ama qof looga shakisan yahay "inuu faragelinayo ilma aan loo dirsan," shaqaalaha boostada waxay isla markiiba kuu soo diri doonaan darawal taksi oo tababaran si uu kuu caawiyo. Haddii qof uu yahay mid gardarro badan, hanjabaya, ama uusan ka bixi doonin hantidaada, wac 911 ama hay'adaha fulinta sharciga ee maxalliga ah. Isku day inaad sharaxdo xiriirka ka dhexeeya rabshadaha nacaybka ama hanjabaadda rabshadaha iyo astaamahaaga dhabta ah ama kuwa la aaminsan yahay ee la ilaaliyo. Dacwad u gudbi Waaxda Xuquuqda Madaniga ah ee California (CRD). CRD waxay baari doontaa sheegashooyinka waxayna isku dayi kartaa inay fududeeyso heshiis. Xaaladaha qaarkood, CRD waxay dacwadda ku soo oogi kartaa maxkamad iyada oo aan wax kharash ah kugu kacayn. Uma baahnid qareen si aad cabasho ugu gudbiso CRD, laakiin waxaad heli kartaa mid haddii aad doorato. La hadal qareen oo fayl gareyso dacwad gaar ah sida ku cad qaybta 52 ee Xeerka Madaniga ah ee California si loo dhaqan geliyo Xeerka Ralph. Waxa kale oo aad raaci kartaa dacwad hoos timaada Xeerka Xuquuqda Madaniga ah ee Bane, qaybta Xeerka Madaniga ah ee California 52.1. Xeerkani wuxuu ka mamnuucayaa qof kasta inuu farageliyo rabshado ama hanjabaad rabshado ah oo ku saabsan xuquuqdaada dastuuriga ah ama sharciga ah ee gobolka ama federaalka.

Waxaad Xaq Sharci ah u Leedahay Asturnaanta Gurigaaga

Xeerka Ciqabta Kalifoorniya 647(i) wuxuu dhigayaa: Marka laga reebo sida ku xusan cutubka (5) ee qaybta hoose (b) iyo qaybaha hoose (k) iyo (l), qof kasta oo sameeya mid ka mid ah falalka soo socda wuxuu ku jiraa dembiile anshax xumo ah, oo ah dambi culus: ... (i) Qofka, isagoo ku dhex wareegaya, ku dhex socda, ama ku dhex falaadaya hantida gaarka ah ee qof kale, wakhti kasta, ka soo muuqda albaabka ama daaqadda dhisme ama hanti la deggan yahay, isagoon la macaamilin milkiilaha ama qofka deggan.

Xulashooyinka Kale ee Loogu Talagalay Ilaalinta Xuquuqdaada iyo Sharciyeynta Sharciga

Sharciga ilaalinta macluumaadka ee Kalifoorniya: Sida ku cad sharciga Kalifoorniya (AB 1979), shaacinta macluumaadka waxaa lagu qeexaa ku wadaagista macluumaadka shakhsi ahaaneed ee qof kale onlayn ama iyada oo loo marayo habab elektaroonik ah oo si ula kac ah loogu geysto dhibbanaha ama qoyskiisa dhow taabasho jireed oo aan loo baahnayn, dhaawac, ama dhibaataayn oo ay geystaan qof saddexaad. Haddii aad ahayd dhibbane macluumaadkiisa la shaaciyay, waxaad la tashan kartaa qareen oo waxaad ka fiirsan kartaa inaad dacwad gudbiso.

Khatar Gaar ah: Mulkiilaha hantida wuxuu dacwad ka gudbin karaa dhib gaar ah haddii qof si ula kac ah ama taxaddar la'aan ah u farageliyo hantida mulkiilaha oo uu carqaladeeyo mulkiilaha ama shaqada caadiga ah ee ganacsiga. Tusaale ahaan, haddii qof YouTuber ah uu si joogto ah u gudbiyo muuqaallo toos ah oo ka baxsan ganacsiga daryeelka carruurta oo uu ku qayliyo eedaymo been abuur ah oo ku saabsan shaqaalaha oo uu sidaas sameeyo oo uu carqaladeeyo hawlaha ama uu cabsi geliyo waalidiinta ama shaqaalaha, tani waxay taageeri kartaa dacwad gaar ah oo dhibbane.

Sumcad-dil: Sumcad-dil waa hadal been abuur ah oo waxyeello u geysta sumcadda qofka ama hay'adda (tusaale ahaan, ganacsiga). Haddii qof uu faafiyo macluumaad been abuur ah, qoraal ahaan ama hadal ahaan, kaas oo waxyeello u geysta adiga ama ganacsigaaga, xaraynta dacwad sumcad-xumo ama dacwad dadweyne ayaa laga yaabaa inay tahay ikhtiyaar kadib marka lala tashado qareen.

Ma u baahan tahay caawinaad? Kala xiriir Xarunta Kheyraadka Xubnaha taleefanka 1-800-621-5016.